

Birta Biskopstø, ritstjóri

Rættur, Skattur og Olja

Hendan útgávan av Føroyskum Lógar Riti er higartil 3. ritið, sum er givið út.

Innihaldið í Ritinum hesaferð er fjøltáttað við greinum, ið viðgera ymisk viðurskipti.

Oljuvinnan er nýggj vinna í Føroyum. Tað er greitt, at um verulig ferð kemur á hesa vinnu og farið verður at framleiða olju ella gass á føroyskum øki, kann tað hava við sær alstórar broytingar fyri føroyska samfelagið.

Hóast fyrstu leitiboringarnar á føroyskum landgrunni ikki vórðu framdar fyrr enn seinasta summer er sjálv hugsanin um eina oljuvinnu í Føroyum ikki so fremmand. Føroyskir myndugleikar samráddust fyrst í nógv ár við ríkismyndugleikarnar um yvirtøkuna av málsøkinum ráevni í undirgrundini. Hesar samráðingar komu á mál í 1992, og síðani tá hava føroyskir myndugleikar kunnað fyrireikað seg til tann dagin tá verulig leiting skuldi fara í gongd.

Oljuvinnan er sermerkt á tann hátt, at føroyskir myndugleikar mugu metast at hava havt rímliga góða tíð at fyrireika seg til tær avbjóðingar, sum henda vinna kann væntast at seta myndugleikunum. Hetta hevur eitt nú merkt, at myndugleikarnir hava kunnað smíðað ta lóggávu, sum er neyðug til tess at seta karmar um virkseimið. Lóg um kolvetnisvirkseimi er gjørd og samtykt av Føroya løgtingi, eins og løgtingið eisini hevur samtykt lógir á skattaøkinum. Felags fyri hesar lógir er, at talan er um føroyskar

upprunalógir, ið hóast tær sjálvsagt eru ávirkaðar av royndum í øðrum londum mugu metast at verða smíðarar til føroysk viðurskifti.

Hendan lóggáva skal nú standa sína roynd í verki. Fyrstu loyvini at leita eftir olju eru veitt á føroyskum øki og oljufeløg hava framt tær fyrstu leitiboringarnar. Enntá hevur eitt av samtøkunum borið við so mikið av olju og gassi, at grundarlag sýnist vera fyri víðari kanningum, sum skulu staðfesta, hvørt talan er um so stórar nøgdir, at framleiðsla kann koma upp á tal. Um so verður fara avbjóðingarnar at vera enn størri fyri føroyska samfelagið enn tær hava verið í sambandi við ta oljuleiting, sum er í gongd og sum fer at halda fram nøkur ár afturat.

Ritstjórnin í FLR metir tað hava stóran týdning, at spurningar viðvíkjandi hesi nýggju vinnu verða viðgjørdir og hevur tí gjørt av at lata partar av ritinum, tygum sita við í hondini, snúgva seg um nýggju vinnuna. Talan er um tríggjar greinar, sum viðgera ymsar øki av nýggju vinnuni. Fyrsta greinin er um sáttmálan um landgrunsmarkið, sum varð gjørdur við Stórabretland tíðliga summarið 1999. Harumframt eru tvær greinar, sum viðgera ávikavist ávis viðurskifti í sambandi við loyvini, sum vórðu veitt eftir fyrsta útbjóðingumfar og skattligar spurningar, serliga við atlitid at avskrivningum hjá útlenskum feløgum, ið bert eru skattskyldug eftir føroysku kolvetnisskattalógini.

Harumframt eru tvær greinar, hvørs evnir eru av almennum týdningi. Onnur greinin viðgerð lóg og mál. Greinin lýsir tann málburð, ið verður nýttur í føroyskari lóggávu, meðan seinna greinin snýr seg um spurningin um nøkur fordømslæra kann metast at vera galdandi í Føroyum.